FOTBALUL ROMÂNESC SE MÎNDREȘTE CU EI!...

Cartea fotbalului românesc, care închide între coperțile sale mii de pagini adunate în decursul anilor, prezintă destule personaje intrate în legenda orală sau scrisă.

Romantismul generațiilor care au făcut pionieratul fotbalului românesc a acordat nimbul gloriei lui Bindea, Dobay, Sepi, Cotormani, Baratki, Wetzer, Vogl, celor care au făcut să fluture steagul românesc pe meridianele de început ale jocului cu balonul rotund.

Și cum fiecare generație își trece în legendă idolii săi, noi, generația anilor republicii, rostim cu respect și admirație numele lui **Apolzan, Ozon, Petschovschi, Voinescu, Băcuț I, Bone, Al. Ene, Zavoda II, Călinoiu, Macri, Constantin, Pahonțu, Nunweiller III,** cei care în ultimii 20 de ani au dăruit patrimoniului fotbalului românesc și nouă, tuturor, spectatori pasionați, clipe de neuitat.

Cei 13 maeștri emeriți au fost în această perioadă istorică din dezvoltarea poporului român printre promotorii progresului fotbalului nostru, de aceea, nu ne sfiim s-o spunem, ne mîndrim cu ei. Acest buchet reprezentativ al fotbalului românesc a ridicat deseori temperatura tribunelor noastre pînă la punctul de fierbere, transmițînd zecilor de mii de spectatori flacără din flacăra pasiunii lor.

Cînd majoritatea eroilor reportajului nostru primeau prima consacrare oficială, atribuindu-li-se titlul de maestru al sportului, IOSIF PETSCHOVSKI era deja primul maestru emerit din fotbalul românesc. Alături de Ordinul Muncii clasa a II-a, această înaltă distincție încununa o activitate prodigioasă, un mare talent egalat doar de munca perseverentă pentru perfecționarea continuă a măiestriei. Și, într-adevăr, măiestria fotbalistică a lui „Peci" a fost și a rămas peste ani un etalon.

Am vorbit cu el de curînd, cu puțin înainte de plecarea sa la Paris, unde a fost trimis de către stat în vederea unui tratament medical. Era după finalul atît de puțin scontat al meciului retur cu R.D.G. și Peci, profund afectat de eșecul reprezentativei noastre, ne-a refuzat orice declarație asupra meciului, oferindu-ne, în schimb, pentru comparație, un alt episod grăitor: **„Îmi amintesc de parcă ar fi fost ieri, deși a trecut de atunci exact un deceniu. Meciul România — Grecia din preliminariile campionatului mondial. La pauză scorul era 0—0. Începem repriza secundă și minutele trec, trec... Presiunea noastră devine înăbușitoare pentru oaspeți și, la un atac decis al echipei noastre, aceștia nu pot răspunde decît prin fault. Arbitrul Pierre Schwinte acordă 11 m. Tensiunea, în teren și în tribune, ajunsese la paroxism. Mă îndrept spre minge într-o liniște mormîntală. Trag. Simplu, fără inutile procese de conștiință, dar cu o maximă concentrare, așa cum de sute de ori o făcusem la antrenamente. 1—0! Și porțile scorului s-au deschis. Am cîștigat cu 3—0. Aveam pe atunci 36 de ani și a fost ultimul meu meci în echipa națională..."**

GHEORGHE PAHONȚU are, printre altele, satisfacția cu totul ieșită din comun de a se fi născut, literalmente, de două ori pentru fotbal. A doua oară a urmat unei întreruperi de un an și jumătate, perioadă în care a suferit de o afecțiune pulmonară. La vindecare, de-a dreptul senzațională, doctorii Rus și Dumitrescu, puternic impresionați de caracterul de fier al OMULUI Pahonțu, care a luptat nemaipomenit cu o boală grea spre a reveni pe terenul de fotbal (pentru care părea definitiv condamnat), i-au spus că vor scrie o carte despre el. **„Un asemenea om nu poate fi decît un fotbalist exemplar"** — au spus doctorii. Subscriem fără rezerve la „diagnosticul" lor.

Viena, Budapesta, Birmingham, Londra, Charleroi, Leipzig, Moscova, Sofia, Haiffa, Teheran, Bagdad, Roma, itinerarii pe bătrînul continent cu valiza jucătorului sau cu cea a turistului. Reîntors acasă, itinerariul filatelic (o altă pasiune) adaugă un plus de culoare și inedit prin intermediul imaginilor filigranate — mărcile.

Pasiuni de adevărat fotbalist globe-trotter — așa cum poate fi lesne denumit TACHE MACRI.

Pasiune hrănită apoi în orele de studiu la Institutul Politehnic, cînd gîndurile alergau matematic pe drumurile de fier ale patriei. Pasiune realizată apoi pe meridianele fotbalului, sub culorile alb-vișinii ale Rapidului, timp de 17 ani.

L-am căutat acum două săptămîni pe Tache Macri, dar din Giulești ni s-a comunicat că se află la Torino în caravana ce însoțea campioana noastră în C.C.E. Un asemenea prilej nu putea fi pierdut și turistul-ingineer a vizitat înfiorat Capela Sixtină, antrenorul a descins la centrul de copii de la Lazio iar fostul jucător a urmărit cu atenție antrenamentul lui A. S. Roma pe „Stadio Tri Fontane", perfectînd cu acest prilej un meci cu giuleștenii în luna mai '68.

Au trecut ceva ani de cînd pe „Ascam" s-a efectuat „rocada" celor doi pitici: CĂLINOIU — VOINESCU, primul părăsind poarta (pe motivul că era prea mărunt!) iar secundul „emigrînd" de la mijlocul terenului pentru a ancora, definitiv, în rada careului mic. Și, totuși, nu acesta a fost începutul fotbalistic al celor doi prieteni pentru că aceștia, împreună cu Pîrvu, Sîrbu și Voinescu II alcătuiau „echipa-fulger" care căra cu roaba echipamentul pentru meciurile lui Carmen. Drept recompensă — accesul la antrenamentul primei echipe. Ca orice meserie, pe vremea aceea, fotbalul se învăța pe furate.

„Poate de aceea am ținjit atît de mult după atmosfera tonifiantă a unui club — ne spune locotenent-colonelul Valeriu Călinoiu. **Un asemenea climat am întîlnit la Dinamo. Aci, dorința mea de afirmare a găsit un temeinic sprijin material și moral. Care a fost corolarul firesc? Încrederea în sine, în echipă. Și n-am uitat niciînd că prestigiul nostru, ca sportivi, nu constă într-o simplă carte de vizită, pe baza unei performanțe sau alta, ci în întreaga noastră comportare în viața socială ca și pe terenul de sport. M-am bucurat cînd în cadrul echipei de club, sau naționale, am putut fi de folos indiferent de post: am jucat stoper, half, inter și am fost chiar rezervă de portar. M-am bucurat cînd am dobîndit trofee și titluri, dar și cînd am fost avansat în grad sau funcție, cînd tovarășii mei de muncă, comuniștii, mi-au arătat încrederea lor.**

Pe ALEXANDRU ENE l-am întîlnit într-o ipostază care, într-un fel, contrazice imaginea înregistrată cîndva pe retină, vie și azi în memoria noastră. Pe „atacantul-tanc", spărgătorul de apărări de altădată l-am găsit prins în cea mai pașnică activitate: este omul cifrelor, economist. Deși munca de zi cu zi îi dă reale satisfacții, fotbalul rămîne copilul drag al sufletului său. **„Ce mi-a dat fotbalul nu poate să-mi dea nimeni și nimic. O clipă din fotbal înseamnă, uneori, ani. Gîndiți-vă, vă dau primul exemplu care îmi vine în minte, ce însemna pentru un tînăr fotbalist să-i bage, să zicem, gol lui Iașin. Ei bine, această amintire istorică o am în... dublu exemplar. I-am băgat două goluri, da-da, două goluri, celui mai mare portar al lumii din ultimii 20 de ani.** (Unul din aceste goluri stă înscris în cartea de aur a performanțelor echipei noastre naționale — Moscova 1957: U.R.S.S. — România 1—1).

Fostul coleg de linie al lui Ene, TITUS OZON, este și el, azi, într-un fel, greu de recunoscut. Jucătorul „argint viu" de altădată, care nu-și găsea locul pe teren și pe care malițioșii vremii îl acuzau că își driblează pînă și umbra, este azi un desăvîrșit pedagog pentru învățăceii tainelor balonului rotund. Antrenor la piticii clubului Progresul, Ozon „crește" de trei ani o grupă de copii care au acum 14 ani și jumătate. După ce au fost selecționați, vă închipuiți, „pe sprînceană", acești copii au învățat, săptămînal, cîte unul din zecile de secrete ale lui „nea Titus". **„Unii dintre ei sînt viitoare «diamante ale fotbalului nostru»** — garantează profesorul. **„De vor rămîne sau nu și mai departe în mîna mea, de Costea Marian, Năstase Viorel, Drăgulici Mihai și Dumitru Constantin, n-am nici o grijă: vor face carieră în fotbal. Au tot ce aveam eu cînd am luat startul!"**

După această caldă prezentare a cotidianului, i-am propus interlocutorului nostru o incursiune fulger prin spectaculoasa sa evoluție fotbalistică. Legînd-o de amintirile lui Al. Ene, Ozon ne spunea că dacă de numele lui Iașin se leagă, pentru prietenul său și fost coechipier, amintiri foarte plăcute, la el, de același Iașin se leagă... mari regrete. **„La 1—0 pentru noi — în acel neuitat meci egal de la Moscova — am fost la un moment dat singur la 6 m de poarta „uriașului". Aruncat fiind în cealaltă parte a porții, am „pus" mingea încet (și, ziceam eu, sigur) în colțul opus. N-am putut să-mi cred ochilor — nici acum nu-mi dau seama — cum s-a produs fenomenalul salt al acestui portar care s-a răsucit în aer și s-a întins ca o panteră după o minge care intra sigur în gol. Este o amintire, vă rog să mă credeți, care „mă întoarce pe dos" de cîte ori îmi vine în minte".**

Nu, nu glumesc. Vreau să mă apuc din nou de fotbal. Poate că niciodată n-am regretat ca acum că m-am retras. Atunci, în 1964, după 25 de ani de joc, gîndeam că am făcut-o prea tîrziu. Acum însă sînt sigur că era prea devreme..."

Am recunoscut lesne în cuvintele lui VASILE ZAVODA pe tînărul care înaintea primului antrenament la C.C.A. s-a retras într-un colț singuratic pentru a-și săruta tovarășul cel mai apropiat: mingea! Și nu ne-au mirat aceste cuvinte pentru că pasiunea „fundașului de cremene" pentru sportul îndrăgit a devenit proverbială. De aceea nu am considerat-o drept o frază de circumstanță, ci un regret sincer că anii au trecut.

Nu știm dacă golul înscris de BĂCUȚ I la Sofia în anul 1945, la debutul său în echipa națională, figurează în albumul acestuia de fotografii. Ce frumos este totuși ca debutul sub culorile tricolorului să aibă loc exact la vîrsta majoratului și să coincidă cu o victorie într-un meci jubiliar (100) al echipei României!

Oare patina vremii și-a pus pecetea pe fotografia apărută acum 15 ani într-un ziar și care înfățișa pe fotbaliștii echipelor Dinamo și Steaua muncind la construirea stadionului „23 August", acolo unde ani de-a rîndul și-au disputat apoi întîlnirea? Brigadierul Băcuț era acolo, prezent la apel. Așa cum a fost prezent cu conștiinciozitatea sa, cu exemplarul său fair-play (n-a fost niciodată avertizat sau eliminat de arbitru în întreaga sa activitate) și în mijlocul tinerilor dinamoviști.

TIBERIU BONE și ION VOINESCU au redevenit, după ani, din nou, colegi de echipă. Mijlocașul strateg și portarul zburător ai „echipei de aur" a C.C.A. s-au întîlnit pe aceeași bancă a antrenorilor, la mai nouă promovată în divizia A, A.S.A. Tg. Mureș. Primul are marea satisfacție de a fi „urcat-o" în prima divizie. Al doilea a venit de curînd în orașul de pe Mureș. Este convins că împreună cu Tibi va face și aici, ca și pe vremuri, o treabă frumoasă. Vorbindu-ne de bucuriile sale, Voinescu ne spunea că „a apărat" două turnee „să le ții minte două vieți", în Anglia (cu C.C.A.) și în Brazilia (cu selecționata divizionară).

CONSTANTIN este poate, în ultima vreme, fotbalistul român cel mai discutat. Opiniile felurite și controversate, le aude, le citește, le știe chiar și el. **„Această atmosferă** — ne-a mărturisit Constantin — **mă ajută într-un fel. Punîndu-mă mereu în discuție, îmi biciuiește ambiția și-mi zic: nu mă las, mă pregătesc excelent și-mi cîștig dreptul la... pasiune pe masa verde a gazonului. Îmi cîștig simpatizanții și-i combat pe critici în luptă directă cu... Roberto și Abelardo. Cînd mi-am auzit, după golul înscris Valenciei, numele scandat de spectatorii de pe stadionul Republicii, am avut poate cea mai mare satisfacție din viața mea. Publicul mă mai iubește și eu la rîndul meu îl iubesc și lupt din toate puterile să-i aduc cît mai multe satisfacții".**

Cu AL. APOLZAN, azi locotenent-colonel, am avut o discuție...: ultrasintetică. **„Peste marea noastră victorie de la Belgrad, cînd în echipa națională au jucat 11 fotbaliști de la C.C.A., n-am trăit niciînd pînă acum vreo emoție sau fericire mai mare. Am învins, acasă la ea, o mare echipă (cu Vukas, Beara, Milutinovici, Zebeț, Horvath etc.) a Iugoslaviei.**

Încheiem aceste rînduri tot cu un fotbalist model: Nunweiller III. Exemplu de seriozitate, de conștiinciozitate, de dăruire și abnegație în lupta pentru culorile patriei și ale clubului său, ION NUNWEILLER (recordmanul selecționărilor în echipa națională, dintre jucătorii în activitate), și-a înscris numele pe numeroase file memorabile din fotbalul nostru. Ca și ceilalți eroi ai paginii noastre, el își îndreaptă recunoștința față de statul nostru care l-a ajutat să urce pe trepte nevisate. **„Eu, copilul Plantației de duzi din Pantelimon, am ajuns împreună cu frații mei fotbaliști apreciați, am făcut și facem școală, am ajuns oameni respectați de toată lumea. Este mare lucru!**

Aceste minunate cuvinte constituie cea mai potrivită și mai caldă încheiere a acestor rînduri, prilejuite de marea aniversare a Republicii.

Marius POPESCU
Paul SLAVESCU

DARURILE REPUBLICII

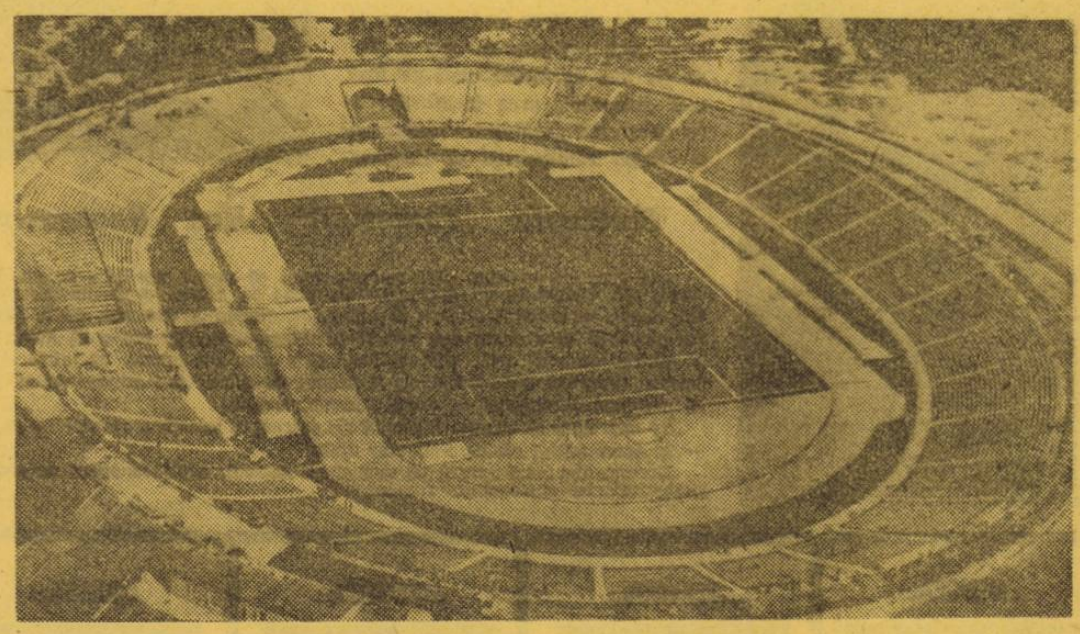

Imaginea de mai sus înfățișează o vedere din avion a noului stadion din Craiova, pus la dispoziția fotbalului în al XX-lea an al Republicii.

Fotografia însă, poartă o semnificație deosebită: aceea a construcțiilor cu care mișcarea sportivă din patria noastră și-a dezvoltat baza materială. Stadionul din Craiova se numără printre cele mai proaspete daruri făcute tineretului României Socialiste și se adaugă miilor de terenuri și zecilor de săli și stadioane ridicate pe întinsul patriei în anii luminoși ai celor două decenii.

Parcul și stadionul „23 August" complexul sportiv Dinamo din București, stadioanele din Constanța, Bacău, Iași, Cluj, Hunedoara, Pitești, Timișoara, Galați, ca și toate celelalte construcții din alte orașe, care au primit aprecieri măgulitoare din partea unor oaspeți de peste hotare, sînt expresii ale grijii purtate în Republica noastră dragă față de sănătatea și dezvoltarea armonioasă a tinerelor generații prin educație fizică și sport.